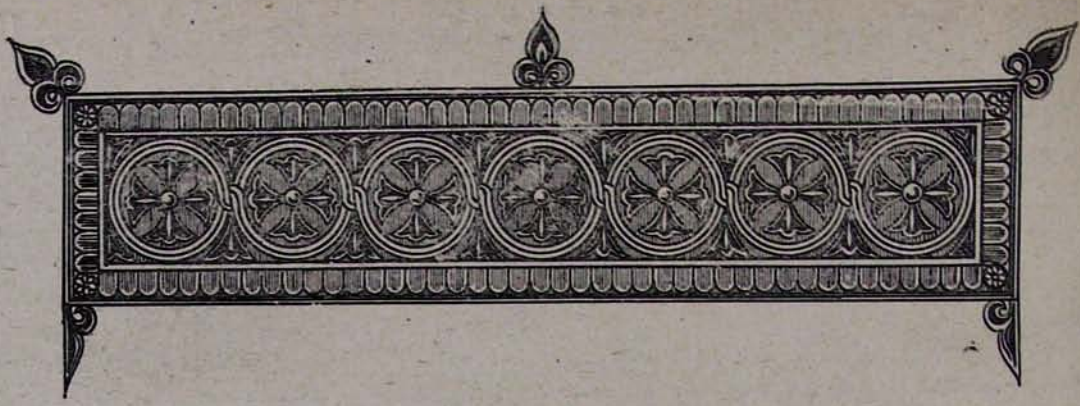

ՆԵՐՍԵՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ՊՈԶԱՊԱԼՅԱՆ

«ԱՐԻՒՆ ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՑ՝ ՍԵՐՄՆ ԶՐԻՍՏՈՆԷԻՑ»

(Զարույ խոսված Երևանի Ս. Սարգիս եկեղեցում, Ս. Սարգիս կորավարի տոնին)

Մարտիրոսների արյունը Եկեղեցու հիմքն է։
Մարտիրոսների թափած արյունովն է, որ
Եկեղեցին աճում է, զորանում և դառնում
անխոցելի։

Այսօր, սիրելի՛ հավատացյալներ, Ս.
Սարգսի տոնի հաջորդ օրն է։ Երեկ մեր առաջ
պարզվեց Ս. Սարգսի քրիստոնեական կյանքի
և գաղափարական գործունեության պատմու-
թյունը, լեցուն զոհաբերության, նվիրման և
սիրո ոգով։

Ս. Սարգիս առաքինի և քաջ զորավար էր,
մեծ հաղթանակների փառքով պսակված, որը
համարձակությամբ քարոզում էր Ավետարա-
նը և կործանում բազիլիկները։ Նա նախընտրեց
իր հավատի, իր համոզման և իր կրոնի հա-
մար արհամարհել աշխարհիկ ճոխությունե-
րը, պատիվներն ու հաճույքները, և Քրիստո-
սի սիրուն համար նահատակություն հանձն
առավ, որպեսզի հաղթանակեն ճշմարտու-
թյունը և արդարությունը։

Քրիստոնեական Եկեղեցու պատմությունը
լեցուն է հավատով վառված այսպիսի սրբերի
նահատակությունների սրտառուլ ղովագնե-
րով, որոնք իրենց ըմբռնումների և իրենց
տեսիլների համար արժանացել են մարտիրո-
սության պսակին։

Սկսած առաջին մարտիրոս Ս. Ստեփանոս
նախասարկավագից, այնուհետև երանելի ա-
ռաքյալները, Եկեղեցու մեծ հայրապետները,
վարդապետները, ժողովուրդի ծոցից դուրս ե-

կած փառավոր փառանքը մարտիրոսների,
«հեղին զարինս իւրեանց ի նորոգումն Եկե-
ղեցւոյ»։

Հայ Եկեղեցու պատմությունը ևս բացվում
է նահատակությամբ արքայադուստր Սան-
դուխտի, որը եղավ առաջին նահատակը Հա-
յաստանի և առաջին վկայուհին քրիստոնեու-
թյան։ Մի՞թե մեր հավատի երկրորդ Լուսա-
վորիչը, Ս. Գրիգոր Պարթև հայրապետը, բա-
զում չարչարանքներ հանձն չառավ, չճաշա-
կեց բազմապիսի չարչարանքներ, որպեսզի
կարողանա իր կենդանի նահատակությամբ և
իր տեսիլքով Աստվածորդուն իջեցնել Վաղար-
շապատ, հիմնելու համար հայրապետանիստ
Աթոռը Ս. Էջմիածնի։

Նույնն էր ոգին Վարդանանց հերոսամարտի
բոլոր զինվորյալ մանկանց։ Նույն հափշտա-
կությամբ և նպատակով Ղևոնդյանք զոհվե-
ցին «վասն Յիսուսի և վասն հայրենեաց...»։

Հայ ժողովուրդի և մեր Եկեղեցու պատմու-
թյունը անցյալում իր բոլոր էջերով եղել է
լույսի, հավատի, վսեմ գաղափարների հա-
մար կատարված նահատակության հերոսա-
պատում։

Հայ հավատացյալ ժողովուրդը առատորեն
թափել է իր արյունը, հաճախ ազդովին մար-
տիրոսանալով, ու խաչը ուսին, բարձրացել
է անմահության Գողգոթա, արյունվա, վի-
րավոր, բայց ապրելու վճռականությամբ լի-
ցուն։

Այսօրվա իմ քարոզի բնաբանը դեռևս ոչ մի ժողովրդի և եկեղեցու պատմության մեջ տառ տառ չի ապացուցվել, որքան մեր Եկեղեցու պատմության մեջ: «Արիւն մարտիրոսաց՝ սերմն քրիստոնէից»:

Դարձնենք մեր հայացքը 50 տարի ետև, դեպի մեր ժողովրդի մեծագույն և հավաքական նահատակության օրերը, ապրիլյան եղեռնի օրերը:

Դեռ վերապրողներին սրտի մեջ որքա՛ն անուշ մեռելներ կան, որոնք գերեզման չունեցան, նահատակվեցին, որպեսզի բարձր պահվի մեր ընտանեկան սուրբ օջախը, որպեսզի պայծառ մնա հայի հավատի տունը:

Նրանք իրենց պարտականությունը կատարեցին արյունով, նահատակությամբ և ընկան գաղափարի և հավատի դաշտի վրա, որպեսզի մենք մնանք և ապրենք, որպեսզի մնա Հայ Եկեղեցին, հնչի մեսրոպաբույր մեր լեզուն, որպեսզի հող ունենանք, որպեսզի նոր մշակույթ կերտենք:

Մեծ նպատակները մեծ զոհեր են պահանջում:

Այսօր, իբրև Եկեղեցի և ժողովուրդ, մեր կյանքի գոյությունը պարտական ենք մեր նահատակների արյան և զոհողության:

Այս պահույն, իմ բնաբանի հետքերով, իմ մտածումը գնում է Եղեկիկյան տեսիլքին: Դաշտն ամբողջ ծածկվել է մարդկային կմախքներիով: մորթվել է ստեղծագործ, աշխատունակ մի ժողովուրդ: Բայց ահա ոսկորներով լեցուն այդ դաշտին մեջ փչում է հարուստ շունչը, ոսկորները իրար են միանում, կանգնում, հագնում են միա և ստանում արյուն և մեռելության դաշտը վերածվում է կենդանության, կյանքի կանաչ անտառի:

Այդ մենք ենք, մեր Եկեղեցին, մեր հայրենիքը, հայ ժողովուրդը, իր Մայրենի հողին վրա և Սփյուռքի բոլոր անկյունների մեջ վերածնած, վերընձյուղած 1915 թվականի նահատակությունից հետո:

Երանելին Օգոստինոս շատ իրավացի կերպով շեշտում է. «Արիւն մարտիրոսաց՝ սերմն քրիստոնէից»:

Այսօր, դարեր վերջ մեծ նահատակություններից, մի անգամ ևս համոզվում ենք այս խոսքերի ճշմարտության: Ինչքան նահատակություններ ունեցավ Քրիստոնեական կրոնը, այնքան ուժեղացավ: Հոռմի հրապարակներում այրվեցին, բզկավեցին, հոշոտվեցին

բյուրավոր հավատացյալներ և դրա փոխարեն հավատը տարածվեց ժողովրդի մեջ, աննկարագրելի թափով:

Ինչքա՛ն ճիշտ է սուրբգրական խոսքը, Եկեղեցու հավիտենականության համար ասված. «Դրունք դժոխոց զնա մի՛ յաղթահարեսցեն» (Մատթ. ԺԶ 18):

Ոսկերեքան հայրապետը արդարորեն գրում էր. «Հավանական է, որ արևը սպառվի, բայց մարտիրոսների արյան վրա հիմնված Եկեղեցին երբեք չի ծերանա»:

Ամեն սերունդ տարբեր կերպով է վճարում իր պարտքը Աստուծո և իր ժողովրդին: Այսօր մեզանից նահատակություն չի պահանջվում, բայց նույնքան դժվար է պահել, աճեցնել այն ավանդները և ոգեկան արժեքները, որոնց համար եղան անցյալում այդ նահատակությունները:

Մեր Եկեղեցու մարտիրոսները նահատակությամբ պահեցին Եկեղեցու ավանդները, հավատը, ուղղափառությունը, մենք այսօր սիրով և հավատարմությամբ պետք է պահենք դրանք, գուրգուրանք դրանց վրա, մեր աչքի լույսի պես պահենք և հավատարիմ մնանք այդ ավանդներին և ասենք, որ մեր համոզմունքներից, մեր Եկեղեցուց, մեր հայրենիքից և մեր ավանդություններից ոչ մի ուժ չի կարող մեզ բաժանել:

Մեր նախնիք ավանդեցին այն բոլոր սրբությունները, մենք ևս նույն պատասխանատվությամբ պետք է անաղարտ պահենք և հանձնենք ապագա սերունդներին:

Այս է ահա օրվա տոնի պատգամը:

Թո՛ղ Աստված մեզ բոլորիս պարգևի սուրբ Սարգսի հավատից կայծ, մեր նահատակ բոլոր սրբերի նվիրումից նվիրում, որպեսզի առանց թերանալու կարողանանք մեր սուրբ նախնիքներից և մարտիրոսներից ավանդ մնացած հավատը, Եկեղեցին և մշակույթը անթառամ և անկորուստ պահել:

Թո՛ղ Լուսավորչի կանթեղը լուսավորի և ջերմացնի մեզանից ամեն մեկի միտքն ու սիրտը, որպեսզի այդ լույսով առաջնորդվենք մեր աստենական կյանքի փորձություններով լեցուն ճանապարհում:

Թո՛ղ Ս. Սարգիսը իր գորականների ահեղ գնդով օգնության հասնի շարք խափանելու, մեզ փարատելու մեր կյանքի փորձությունների պահին:

Ամեն:

